

необхідно розробити таку систему правових засад та методологічних підходів, які б давали змогу вдосконалювати та модернізувати аспекти ведення бухгалтерського обліку та звітності в Україні.

Процес застосування МСФЗ повинен бути поступовим та цілеспрямованим. Необхідно розробити такі нормативно-правові засади та методологічні підходи, які б давали змогу усунути недоліки вітчизняної системи обліку, а також удосконалювали б та модернізували основні аспекти ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні.

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : закон України від 16.07.99 р. №996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Загальні вимоги до фінансової звітності [Електронний ресурс]: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1, затверджене наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07 лютого 2013 року. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/page5>.
3. Впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності: краща світова практика, українські реалії та досвід країн СНД / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nabu.com.ua/Analytics/MSFO.pdf>.
4. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі. [Електронний ресурс] Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2013 року № 1203 – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/z0161-14>.
5. Хорунжак Н. М. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі: концепція та розвиток / Н. М. Хорунжак // Науковий вісник Мукачівського державного економічного університету. Серія Економіка. – Випуск 2(6). – 2016. – С. 157-162.

Ямборко Г.А.

кандидат економічних наук, доцент

ВДНЗ Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

м. Київ, Україна

ВПЛИВ ПРОЦЕСУ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА НА ЯКІСТЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ УКРАЇНИ

Розвиток та поступова інтеграція України до Європейського Союзу потребує належної імплементації європейського і вітчизняного законодавства для досягнення макроекономічної стабілізації, підвищення ефективності економіки, впровадження європейських норм і стандартів в економіку, соціальну політику, освіту, науку та адаптації українського законодавства до правових норм ЄС. Важливим при адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу відповідно до Закону України «Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу», є гармонізація нормативної бази бухгалтерського обліку з Постановою Європейського парламенту та Ради Європейського Союзу від 19 липня 2002 року про застосування міжнародних стандартів фінансової звітності. Саме цим Законом бухгалтерський облік компаній визначено однією з пріоритетних сфер, в яких здійснюється адаптація законодавства України. Характерною ознакою процесу європейської інтеграції України та належного виконання Україною Угоди про асоціацію з ЄС, є прийняття Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», яким передбачено виконання засадничих положень Директив ЄС щодо

удосконалення порядку застосування МСФЗ [1]. В умовах міжнародної стандартизації обліку і фінансової звітності та формування єдиного інформаційного простору для учасників економічних відносин важливим чинником є якість фінансової звітності. Водночас з розвитком інтеграційних процесів економіки змінюється комунікативна спрямованість фінансової звітності та інтерпретація її показників у відповідності інформаційним запитам користувачів. Важливо зазначити, що відмінності щодо якості фінансової звітності суб'єктів господарювання різних країн, залишаються після впровадження МСФЗ, адже якість бухгалтерського обліку залежить не тільки від високоякісних стандартів бухгалтерського обліку, а й від функціонування комплексної інституційної структури кожної країни, зокрема від правової та політичної систем держави. Розвиток фінансової звітності і бухгалтерського інституціоналізму формується в контексті суспільних явищ і інститутів: права, освіти, економіки, політики. Безсумнівно, політичні, економічні, культурні чинники розвитку країни впливають на розвиток фінансової звітності через призму теоретичних і практичних досліджень, відповідно фінансова звітність є об'єктом інституціонального аналізу.

З метою створення єдиних правил формування інформації у фінансовій звітності виникає необхідність впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ) в практику бухгалтерського обліку підприємств України [3]. Реформування бухгалтерського обліку, почалося відповідно до програми «Реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів та ухвалення Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», де визначено, що бухгалтерський облік є процесом виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім і внутрішнім користувачам для прийняття рішень. В процесі реформування розроблено й прийнято національні стандарти бухгалтерського обліку, що не суперечать вимогам міжнародних стандартів фінансової звітності, та оновлено зміст і структуру фінансової звітності. Одночасне застосування в Україні національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів фінансової звітності не сприяє формуванню якісної інформації у фінансовій звітності підприємств. З урахуванням узятих державою зобов'язань щодо гармонізації законодавства із законодавством Європейського Союзу, а також вимог до фінансової звітності суб'єктів господарювання, що виходять на міжнародні ринки капіталу, з метою підвищення прозорості, забезпечення зіставлення із звітами іноземних компаній, сприяння залученню іноземних інвестицій виникає необхідність створення організаційно-правових умов застосування суб'єктами господарювання міжнародних стандартів при складанні фінансової звітності. З метою уникнення відмінностей методологічного характеру, непослідовності реформування та регулювання звітності передбачено поступове запровадження міжнародних стандартів шляхом їх адаптації до економіко-правового середовища і ринкових відносин в Україні (табл. 1).

Аналізуючи здійснені заходи щодо розвитку фінансової звітності необхідно зазначити, що процес реформування передбачає усвідомлення мети, окреслення конкретних завдань, обґрунтування перспективи практичного перетворення з врахуванням потреб практики. У відповідності концептуальним основам: «Мета фінансової звітності загального призначення – надати фінансову інформацію про суб'єкт господарювання, що звітує, яка є корисною для нинішніх та потенційних інвесторів, позикодавців та інших кредиторів у прийнятті рішень про надання ресурсів цьому суб'єктові господарювання». Такі рішення охоплюють придбання, продаж або утримування інструментів власного капіталу та боргових інструментів, а також надання або погашення позик та інших форм кредитів [2, с.4]. Для інших сторін, таких як регулятори або інші члени суспільства, окрім інвесторів, позикодавців та інших кредиторів, фінансові звіти загального призначення можуть також бути корисними, але звіти не спрямовані безпосередньо на ці інші групи.

Вагомими кроками у розвитку фінансової звітності є ухвала Радою Європейського Союзу Директиви ЄС «Щодо розкриття нефінансової і диверсифікованої інформації деякими великими компаніями і групами» з метою підвищення прозорості фінансової звітності великих європейських компаній з соціальних та екологічних питань та розкриття нефінансової інформації. Відтепер компанії звітуватимуть про вплив на навколишнє середовище, соціальні аспекти (захист прав людини, ставлення до співробітників), а також питання корпоративного управління (у тому числі, боротьба з корупцією і питання хабарництва, диверсифікація складу ради директорів).

Нефінансова звітність надає значно більше інформації про вплив компанії на суспільство, економіку та навколишнє середовище, описуючи діяльність компанії у відповідному суспільному контексті.

Таблиця 1

Хронологія процесу імплементації міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні

Дата	Нормативно – законодавчий акт	Коротка характеристика і суть
23.05.1992	Указ Президента України «Про перехід України до загальноприйнятної в міжнародній практиці системи обліку і статистики»	Встановлено етапи переходу України до загальноприйнятної в міжнародній практиці системи обліку і статистики
04.05.1993	Постанова КМУ «Про затвердження Концепції побудови національної системи статистики України і державної програми переходу до міжнародної системи обліку і статистики»	Передбачено розробку вітчизняних стандартів бухгалтерського обліку і аудиту на основі міжнародних стандартів
28.10.1998	Постанова КМУ «Про затвердження програми реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів»	Передбачено забезпечення відповідності національної системи бухгалтерського обліку загальноновизнаним підходам, взаємодії систем бухгалтерського обліку та оподаткування
16.07.1999	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	Визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності
16.01.2007	Постанова КМУ Про затвердження Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007 - 2015 роки	Затвердити Стратегію модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007 - 2015 роки з урахуванням вимог міжнародних стандартів.
24. 10. 2007	Розпорядження КМУ N 911-р «Про схвалення Стратегії застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні»	Метою є удосконалення фінансової звітності в Україні з урахуванням вимог міжнародних стандартів та законодавства Європейського Союзу.
20.03.2012	Меморандум про співробітництво та координацію дій щодо застосування в Україні міжнародних стандартів фінансової звітності	Координувати діяльність у сфері застосування МСФЗ в Україні для формування єдиних підходів до застосування МСФЗ, їх перекладу, інформаційного супроводження, розв'язання проблемних питань та налагодження ефективних взаємовідносин у цій сфері

Сфера дії Директиви – звітність великих компаній, що мають значення для всього суспільства (large public-interest entities), у яких працює понад 500 працівників, компанії з біржовим лістингом, а також банківські та страхові організації. Малі підприємства під вимоги подання додаткової звітності не підпадають. Прийняття цієї Директиви ЄС пояснюється необхідністю створення однакових умов на європейському ринку, оскільки деякі держави - члени вже ввели вимоги до розкриття інформації. Показники фінансової звітності це кількісні показники, які узагальнені вартісними показниками та відображають важливі фактори успіху (critical success factors) підприємства, а опис та не фінансові показники це індикатори ефективності управління і додаткове підтвердження результатів діяльності. Традиційно, річна фінансова звітність містить стислу інформацію про екологічні,

соціальні аспекти діяльності та корпоративне управління (ESG) компаній, зокрема щодо істотних ризиків у цих сферах.

Нефінансова звітність надає значно більше інформації про вплив компанії на суспільство, економіку та навколишнє середовище, описуючи діяльність компанії у відповідному суспільному контексті. Однією з актуальних проблем та основною передумовою успішного розвитку фінансової звітності в Україні є розробка концепції формування фінансової звітності, яка відповідає національним інтересам, з орієнтацією на широку бухгалтерську громадськість. Концепція бухгалтерського обліку є теоретичною основою інституційної і реформеної побудови та створення інформаційної інфраструктури і забезпечення подальшого розвитку фінансової звітності з метою своєчасного і достовірного забезпечення необхідною аналітичною інформацією всіх користувачів. Для посилення комунікативних можливостей звітності необхідна узгодженість та трансформація методики її формування і аналізу. Система обліку та аналізу повинна відповідати запитам користувачів та вимогам ринкових відносин і специфічним рисам трансформаційних процесів економіки України. Це обумовлено, в першу чергу, необхідністю досягати економічних, соціальних конкурентних переваг суб'єктів господарювання, що потребує гнучкості прийняття управлінських рішень. Тобто в результаті реформування структурних ознак фінансової звітності та розширення і удосконалення методики розкриття інформації виникла необхідність формування інтегрованої звітності, враховуючи запити користувачів фінансової звітності.

Таким чином, фінансова звітність – це важливий чинник інформаційної системи управління, яка постійно пристосовується до зростаючих потреб суспільства, яке є складним та динамічним середовищем.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/2164-19.
2. Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18.03.2004р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/1629-15.
3. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Директива 2014/95 / ЄС Європейського парламенту та Ради від 22.10.2014 року, що вносить поправки до Директиви 2013/34/ЄС «Щодо розкриття нефінансової та різноманітної інформації деякими великими підприємствами і групами». – Режим доступу: ifrs.ligazakon.ua/ua/magazine_article/FZZ00125.
5. Концептуальна основа фінансової звітності [Електронний ресурс]: Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/332198/file/buh.pdf>.